

Sag har Hensynet til Panthaverne bestandigt været fremhævet som et af de væsentligste Momter, hvorfor man burde yde Erstatning. Saaledes finde vi i Collegialtiddenden for 1846, hvor Stændernes Petitioner i denne Sag omhandles, at det hedder, at, „hvad angaaer den rettlige Charakter af det Skattebeneficium, hvoraf det privilegerede Hartkorn er i Besiddelse, da blev det under Forhandlingerne mellem Rentekammeret og Cancelliet fremhævet, at Privilegiet ikke uden aabenbar Uret imod dem, der i Tillid til den tidligere Lovhjemmel have tilforhandlet sig slige Forder, og erhvervet Pant i samme eller ved Forpagtningen have paataget sig Skatte-tilsvaret, uden Bederlag kunde tilintetgjøres.“ Denne Anskuelse at det vilde være aabenbar Uret ikke at tage tilbørligt Hensyn til Panthaveren ved Skattebeneficiets Ophævelse gaaer gjennem alle de tidligere Forhandlinger. Og dette er med fuldkommen Føje; thi Panthaverens Ret til Sikkerhed for sit Pant strækker sig ligesaa vidt, som Eieren Ret strækker sig til sin Eiendom. Har Eieren i denne Sag et Retfærdigheds-Krav, saa har ogsaa Panthaveren det, og, har Eieren et Viligheds-Krav, saa har Panthaveren det ogsaa. De gaae med hinanden og kunne ikke skilles fra hinanden. Jeg tilkæer derhos, at jeg ikke kan lægge Bægt paa de praktiske Banke- og Heder, som maaffee kunne være forbundne med Hensynet til Panthaveren. Jeg troer, at de slet ikke ere større, end at de meget let i det virkelige Liv lade sig overvinde. Er det Tilfældet, at en Eier, saaledes som det er blevet anført af den ærede Ordfører, eier flere forskellige smaa Lodder, som han særskilt har pantsat, saa ere disse forskellige Lodder forskellige Eiendomme, saa vil den Vedkommende have lige saa stor Ret til at fordre særskilte Obligationer derfor udstedte, som den Mand vil have, der eier to Godser, eet i Sjælland og eet i Jylland. Jeg troer, at det er høist farligt at gaae ind paa saadanne Forslag, hvorved Panthaverens Rettigheder ikke tilstrækkeligt respecteres, høist farligt, selv om saadanne Forslag maaffee i det virkelige Liv ikke ville faae synderlig praktisk Betydning; thi, mine Herrer! ryst ikke den offentlige Credit, ryst ikke

den Tillid, som Panthaveren bør have til, at man ikke foretager Forandringer ved den Eiendom, der tjener til Sikkerhed for hans Fordring, uden tillige at værne om hans Rettighed som Panthaver. Gaa ikke i en Tid som vor ind paa Noget, hvorved der kan opstaae Tvivl i denne Henseende hos Panthaverne. Sandelig, der er al Anledning til, netop under de nærværende Forhold, hvor Trangen til Creditsforeninger har vist sig, netop nu er der al Anledning til at være særdeles vaerksom med, ikke at tage tilstrækkeligt Hensyn til Panthaverens Ret. Jeg skal derfor stemme for Minoritetens Indstilling med Hensyn til dette Punkt.

Rampmann: Da den ærede 6te kjøbenhavnske Rigsdagsmand (Mourier) og jeg, tilfjemed flere af Udvalget, have stillet det Forslag, som sidst blev omtalt af den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 4de District (Monrad), og som gaaer ud paa, at der ved de Obligationer, der udstedes til Ejerne af det privilegerede Hartkorn, skal tages Hensyn til Panthaverne, og idet jeg heri har tiltraadt den 6te kjøbenhavnske Rigsdagsmands Mening, skjøndt vi ere af en forskjellig Anskuelse i Henseende til det Princip, hvorpaa det privilegerede Hartkorns Eieres Krav til Bederlag støtter sig, har jeg fundet det fornødent med et Par Ord at udtale, af hvilke Grunde jeg i den Henseende har troet at burde slutte mig til det omtalte Forslag, der her er under Discussion. Forsaavidt man gaaer ud fra den Anskuelse, der ligger til Grund for Lovforslaget, fra den Anskuelse, som er udtalt i de Forhandlinger hvorpaa Lovforslaget støtter sig: at den Egenffab ved en Eiendom, at der til samme hører privilegeret Hartkorn er en denne Eiendom vedhængende Egenffab, der ved Lovgivningen er denne Eiendom tilskikket, da seer jeg virkelig ikke, hvorledes at man i det Lovforslag, der er forelagt fra Regjeringen, har kunnet foreslaae, at intetfombest Hensyn ved disse Bederlagssummer skal tages til Panthaverne. Jeg seer ikke, siger jeg, at man kunde komme til et saadant Resultat, uden ved et meget stærkt Brud paa det hele System, hvorpaa vort Pantevæsen er bygget. Hvis man derimod gaaer ud fra en anden Anskuelse om